

UN METGE AL SERVEI DE LA GENT

Humbert Torres, un republicà de Lleida

JAUME BARRULL és historiador

Humbert Torres Barberà (Montroig, la Segarra, 1879-Barcelona, 1955), pare del poeta Màrius i del polític Víctor, era d'una nissaga de metges; metges de família, d'aquells que passaven visita per les cases; però tenia també una notable consciència de la dimensió social de la professió, cosa que va deixar patent en bona part de la seva activitat política, principalment a l'Ajuntament de Lleida, del qual va formar part ininterrompudament des de 1905 fins a la dictadura de Primo de Rivera.

Modernització de Lleida

Humbert Torres va ser un dels homes més representatius d'un projecte de modernització de la ciutat de Lleida, alhora que també ho era del republicanisme de comarques que tant de pes va tenir en la Catalunya del primer terç del segle XX.

Per la seva posició professional i familiar, va contreure matrimoni amb Maria Pereña, filla i germana d'uns destacats advocats i polítics republicans, formava part d'un sector burgès que, des de finals del XIX, maldava per incorporar Lleida, definitivament, al procés de modernització que havia experimentat Catalunya i del qual les comarques lleidatanes s'havien, en termes generals, despenjat. Aquest projecte, amb matisos, passava per la renovació democràtica, el reformisme social i el catalanisme com a projecte cultural i polític. Des d'aquest punt de vista, l'alcaldia popular d'Humbert Torres (1917-1920) va representar un notable impuls al projecte i un referent inexcusable.

La Joventut Republicana

D'altra banda, principalment a partir de la Dictadura i dels compromisos que el catalanisme conservador hi va assumir, es va fer evident que aquell programa només es podria dur a terme en el marc d'un règim republicà. Torres i el seu cunyat Alfred Pereña van ser els principals dirigents de Joventut Republicana de Lleida (1901), una entitat amb

FUNDACIÓ JOSEP IRLA. ARXIU/LLUÍS TORRENTS

una estructura organitzativa complexa (partit polític, centre cultural i esportiu, entitat social i d'esbarjo), molt d'acord amb el model que els partits socialistes i republicans havien implantat a l'Europa de l'època.

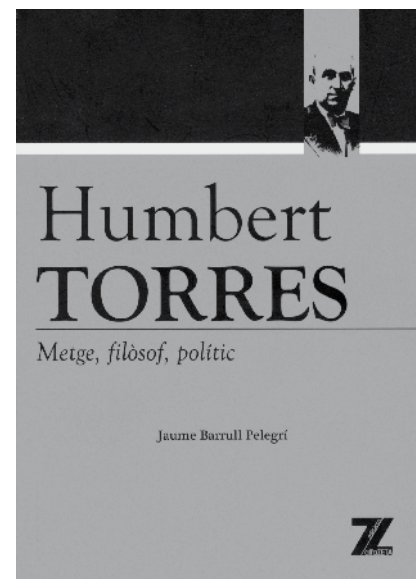
I així, Joventut es va convertir tant en el principal centre cultural i esportiu de la ciutat, com en el partit hegemònic, principalment en la política municipal, i en el referent indiscutible a les terres de Lleida de les diferents iniciatives del republicanisme catalanista i d'esquerres que es van anar succeint des de finals del XIX fins a la primera dictadura. A partir de la caiguda d'aquesta, Joventut es va convertir, immediatament, en l'eix articulador de la reconstrucció del republicanisme a les terres de Ponent i la institució que va vertebrar la nova Esquerra Republicana.

Dirigent d'Esquerra

Va ser durant aquest anys, els que van des de la caiguda de la Dictadura fins als Fets d'Octubre de 1934, quan el doctor Torres va assolir el paper de màxim dirigent del republicanisme lleidatà i, alhora, una dimensió nacional. Diputat a les Corts Constituents, va intervenir, en nom de la minoria d'Esquerra Republicana de Catalunya, quan es discutia la qüestió religiosa i l'organització territorial de l'Estat, fent una radical defensa del federalisme.

Més tard, va formar part del primer Parlament català, on va jugar un paper important com a home pont entre les diferents faccions del seu partit; cosa que va significar que a la mort del president Macià, un grup de diputats defensessin la seva candidatura per substituir-lo.

«El doctor Torres va ser el màxim dirigent del republicanisme lleidatà des de la caiguda de la Dictadura fins als Fets d'Octubre»

Humbert Torres.
Metge, filòsof, polític
Jaume Barrull Pelegrí
Alfazeta Edicions

Les poques ganes d'enfrontar-se amb Companys i una sordesa cada cop més molesta van fer que declinés la proposta.

Tot i que va mantenir sempre una decidida posició de defensa de la República i de l'autonomia de Catalunya, d'alguna manera el lideratge d'Humbert Torres va començar a declinar amb els Fets d'Octubre; va intentar frenar qualsevol decisió massa compromesa per al futur de la República i de les institucions catalanes i, manifestament, no hi va prendre part.

La sensació que el projecte pel qual havia lluitat durant un terç de segle s'ensorrava es va fer encara més evident amb l'intent de cop d'estat de juliol de 1936 i amb la revolució que el va seguir. Decididament, l'època d'Humbert Torres va ser més curta que la seva vida.